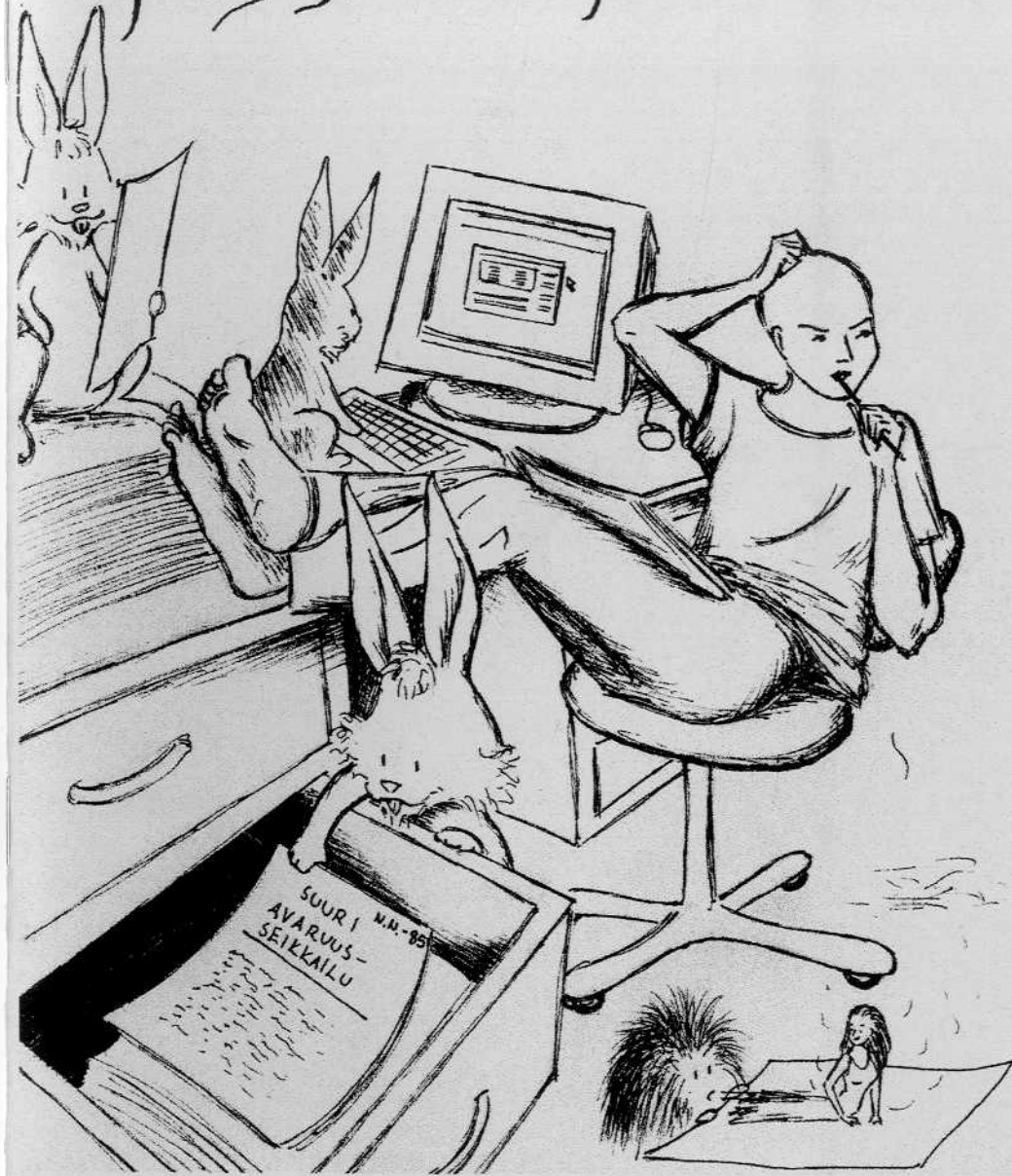

Pöytälaatikon siivous Kvantti

3/2000

Kvantti 2/00**Julkaisija**

Fyysikkokilta
Otakaari 3
02150 Espoo
09-463993
fk@otax.hut.fi

Päätoimittaja

Eeva-Riitta Havukainen@hut.fi

Cyberirtokäsi

Mikko Heikelä

Yhteystiedot

kvantti@tky.hut.fi
www.tky.hut.fi/~kvantti/

Kiitokset avusta

Tapio Salomaa
Eija Myötyri
Tuntematon PahanTekijä
Päivä Kirja
Antti-Pekka Hynninen
Noora Kovalainen
Mikko Möttönen
Jussi Pakkanen
Ville Halkola
Mikko A. Voutilainen
Mikko Viimikainen
kaikki Kvanttiin piirtäneet
ja erityisesti Priikka!

Sisältö

Piirtämään!	5
Valmiiksi voideltu voileipä	7
Mukuloiden seikkailu	9
I'm glad I survived	9
Satumaa	10
Termodynamiikan toinen	12
Koulussa elämämme	13
Ajatuksia...	14
...ajatuksista	15
Tuska	15
Masennus	17
Ihmiselämää: osa 2	18
Pieni ja pyöreä	21
Lapset, ei näin...	22
Kondomorit	26
Kvantti kysyy	26
Punakampela Julius	27
Telepatologia	28
Tasomaa	28
Fotoni	30
Optimi	31
Mustikkapiirakka	32
Syksyn tapahtumia	34
Valmistuneita	35
Mitä seuraavaksi	35

"Näin hassua unta viime yönä. Lauma jäniksiä penkoi laatikoistani kaikki vanhat piirrokseni, runoni ja novellini. Lattialla istui pieni menninkäinen puhaltelemassa niiden hahmoja henkiin. Sanoi, että näin ne oli helpompi kuljettua toimitukseen."

Löysin paratiisin Etelä-Thaimaasta. Luonto on uskomattoman kaunis ja ihmiset ystävällisiä, joustavia, rentoja ja avoimia. En tietenkään tiedä, mitä kaikkea on taksikuskin innostuneen englanninmokelluksen takana, näen kuvan perheestä mutta en perhettä. Uskon kuitenkin, että nämä ihmiset osaavat olla onnellisia. Täällä perhe ja ystävät ovat tärkeitä. Kyllä muut asiat aina hoituvat jotenkin.

Jokaisessa paratiisissa on käärme, jota minäkin turistina edustan. Se lupaa vaurautta ja hyvinvointia, mutta sen kultainen kosketus muuttaa kulttuurin sirkushuveiksi, perinteiset elinkeinot matkamuistokojuiksi ja rantojen simpukankuoret lasinsiruiksi. Raha tuo toki koulutusta ja paljon muutakin hyvää, mutta se tuo myös uskomattoman määrän jätettä. Siellä missä on turisteja, on yksittäispakattuja käsipyyhkeitä, muovisia vesipulloja, basaarikatuja, taskuvarkaita ja setiä jotka tykkäävät pienistä pojista.

En minä halua käristää itseäni loistohotellin uima-altaalla, enkä istua sterilissä turistibussissa, joka paahtaa moottoritietä nähtävyydeltä toiselle. En halua kuvata samaa näköalaa, jonka miljoona muutakin turistia tallentaa lomakuviinsa. (Sitä paitsi turistit ovat todella taitavia pilaamaan toistensa kuvia kävelemällä eteen tai tönäisemällä ratkaisevalla hetkellä. Parhaassa tapauksessa maisemaa zoomaillessasi eteesi ilmestyy harmaat shortsit ja valkoinen T-paita, ja odottaessasi kaikessa rauhassa niiden poistumista niiden vaimo pyytää kameransa takaa sinua siirtymään, koska näyt hänen kuvassaan.) En myöskään halua kuvauttaa itseäni huumatun tiikerin tai emooan kaipaavan apinanpoikasen kanssa. En halua nähdä päällään seisovaa norsua enkä miestä työntämässä päätään krokotiilin kitaan. En halua syödä hampurilaisia, juoda Liptonin Keltaista Kostoa ja lopuksi laskea pennejä, etten vain vahingossakaan maksa mistään, mitä en itse niellyt. En halua olla kuin kotona, paitsi että on halpaa ja ulkona on kuumaa.

Minusta matka on aina ollut päämäärää tärkeämpi. Päämääristä ei koskaan etukäteen tiedä, ne voivat muuttua, kadota tai tuottaa pettymyksen. Vuoretkin latistuvat valokuvissa kovin pieniksi ja kaksiolotteisiksi. Vain matka on varma, ja siksi siitä kannattaa ottaa kaikki ilo irti.

Haluan omia pieniä kokemuksia, en jenkkituristeille räätälöityä ohjelmaa. Haluan päästä sisälle toiseen kulttuuriin ja toiseen maailmaan muuttamatta sitä. Haluan seikkaila metsän poluilla, nähdä valon siivilityvän puiden lehtien lomasta perhosen siipiin. Kuulla puron solinan, lintujen laulun ja sammakoiden kumutuksen. Tuntee kukkien, mudan ja raikkaan veden tuoksun ja sateen ihollani. Haluan kulkea pieniä katuja, nähdä myös ne pellistä ja laudoista kyhätty kodit kauniiden valkoisten talojen välissä. Erottaa pakokaasun katkun seasta katukeittiöiden tuoksun. Haluan viettää illat ystävien tai perheen kanssa maistellen vaikka Tom Yam Kongia, taskurapua punaisessa curryssa ja kanaa vihreässä, satay-vartaita, friteerattua kalaa ja tuoreita hedelmiä. Joka päivä jotain uutta. Tänäpä minä tarjoan, huomenna joku muu.

Suomessa tähän ei ole tarpeeksi aikaa eikä rahaa. Silti kiireen keskeltäkin pitää löytää pieniä asioita, jotka tuovat merkitystä olemassaololle. Joku tarpeeton kurssi, luottamustehtävä, harrastus. Mahdollisuuksia on uskomattoman paljon. Tärkeintä ovat kuitenkin ihmiset. Yhtä lailla ne, joiden kanssa väännyt laskareita, joiden kanssa treenaat itsesi hikeen ja ne, joiden kanssa parannat maailmaa oluen äärellä.

Valitse siis sopiva polku ja nauti matkastasi. Tee itse oma onnesi, sillä kukaan muu ei tee sitä puolestasi.

Halein,

ps. Tapasin noin 10 hengen ryhmän metsätieteen opiskelijoita Bangkokista, joita heidän professorinsa kiersi minibusilla tutustumassa paikallisiin kasveihin (vrt. "pienryhmäopetus"). Thaimaasta oli joskus yli 70% sademetsää. Metsän kaataminen on laitonta, mutta silti se vähä mitä on jäljellä häviää hyvää tahtia.

Sivuhuomautus

Nyt ollaan sitten pohjalla. Laatikon pohjalla. Otetaan nyrpeä ilme ja muistellaan, miten pielessä maailma oli murkkuna. Hassua, kyllä yläasteikäisenä oli kivaakin, vaikkei aina uskoisi. Jossain täällä pitäisi olla ala-astekin.

Muistan, kuinka joku opettajaksi opiskelva joskus kertoi, miten lasten aineet muuttuvat. Aluksi kirjoitetaan, että minä olen Veera, minä olen kuusi vutta ja minun äiti on kiva. Sitten kehittyvä käsitys tapahtumien järjestyksestä ajassa: minä menin ulos ja sitten alkoi sataa ja sitten minä menin sisään ja sitten ja sitten ja sitten...

Silloin pienenä minun aarteitani olivat värikynät, vesivärit, silkkipaperit, sulat, piipunrassit ja paperimassapallot. (Ehkä vähän vieläkin.) Nyt kun menee Tiimariin, huomaa että lapsuudesta on oikeastaan jo ikuisuus. Mutta missä ne piirroksat ja askartelut nyt ovat? Ei niitä kaikkia olla voitu heittää poiskaan. Minä en koskaan ole oppinut heittämään mitään pois, eikä äitikään kaikkea ehdi.

Harmi, ettei niitä ihan pienenä kirjoitettuja juttuja löytynyt. (Yksi tuli sentään postissa, kiitos siitä.) Ne ovat jotenkin niin viattomia ja valoisia. Vanheneminen tuntuu olevan jossain määrin kyynistymistä. Elämän julmat tosiasiat iskevät päälle. Lauletaan Nostalgiata ja muistellaan, kuinka ennen kesätkin oli pidempiä ja lämpimämpiä.

Muistan leikkimme
silloin joskus lapsena.
Mihin katosit?

Laatikon pohjalla on muuten pölyä.
Pitäisiköhän asialle tehdä jotakin?

Kvanttiin on tosiaan mahdollista kirjoittaa
anonymisti. Olisi kuitenkin reilua kertoa edes
päätoimittajalle, kenen tekstistä on kyse. Pitäisi tässä
hommassa edes joku työsuhte-etu olla...

Piirtämään!

Kiljavalla ilahduttavan moni innostui ottamaan kynän käteensä ja piirtämään jotain Kvantille. Lehdessä julkaisun kannalta oli hieman hankalaa, että suurin osa teoksista oli tehty lyijykynällä tai puuväreillä, tussi kun näkyisi paljon paremmin. Lyijykynällä vaan on kivempi piirtää, sillä kun on vaikeampi tehdä mitään peruuttamatonta. Lopputulos on nyt siis vähän mitä on. Yritetään laittaa HyperKvanttiin kuvat värillisinä.

Toimitusta ilahdutti erityisesti metristä avaruutta esittävä piirros. (Löytyy tältä sivulta.) Se on rajattu mustalla tussilla, ja sinisessä avaruudessa kelluskelee keltaisia tähtiä sekä mm. vihreitä ja punaisia planeettoja. Toteutus on herttainen ja ajatus oivaltava.

Toinen tussilla rajattu piirros esittää kahta päätä. (s. 18) Vasemmalla näemme parrakkaan herran silmälasissaan ja silinterihatussa. Oikealla, hieman ylempänä ja ehkä vähän lähempänä on toiset kasvot, silmät kiinni ja orastava hymy suupieliissä. Hahmo saattaisi nukkua, tai ehkä vain olla omissa ajatuksissaan. Teos sisältää selvästi sanoman, mutta ilmaisu on niin pelkistettyä, että viesti jää hieman hämäräksi. Katsoja jää miettimään symboliikkaa. Miksi päitä on kaksi? Miksi ne ovat niin kaukana toisistaan? Miksi niillä ei ole vartaloita?

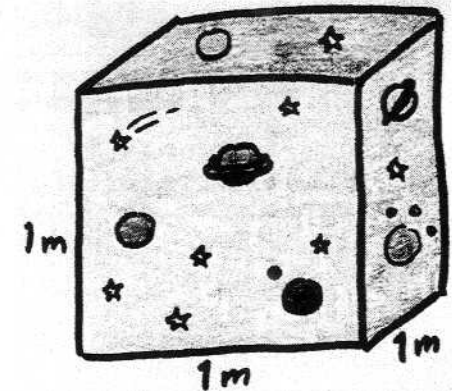
Teoksista esittävin ja ehein kokonaisuus tuo eteemme yksinäisen puun. (s. 16) Maa on vihreä, taustalla näkyy ehkä pensasaitaa ja taivaalla loimottaa kuuma aurinko. Tarinan päähenkilö on selvästi puu, ja sen suhde aurinkoon. Tausta on häivytetty lähes huomaamattomaksi. Miksi puussa on vain yksi lehti? Ehkä se on panostanut tähän yhteen niin täysillä, ettei ole ehtinyt muita lehtiä ajatellakaan. Saanut aikaan yhden täydellisen lehden, mutta jäänyt muuten paljaaksi. Lehti kurottaa ylvästi kohti aurinkoa. Tai ehkä taustalla on tragedia, kuten metsäpalo tai jokin tauti, josta puu on selvinnyt, ja esittelee nyt auringolle ensimmäistä lehteään.

Yksi teoksista tavoittelee sarjakuvamaista ilmaisuja. Siinä hassun näköinen koira Φ kyljessään kertoo olevansa kvanttikoiri. (Viereinen sivu.) Tästä

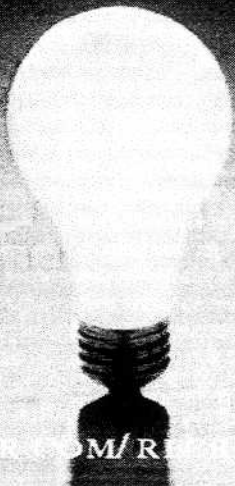
olenosta tulee etäisesti mieleen Simpsonien Pukin Pikku Apuri, jolla toisin on suuremmat silmät ja ohuempi häntä.

Pääsemme moderninpaan ilmaisuun. Piirroksen keskelle on hahmoteltu ihminen vapaudenpatsasmaisessa asennossa. (s. 19) Kohotettu käsi pitelee miekkaa, valmiina iskuun. Oikealla puolella on jonkinlainen sporttinen versio Heli-keijusta. Jalkojen juuressa on jotain, mikä tuo mieleen hiekkakakut. Tai lauhdutintornit. Vasemmalla puolella leijuu voimakkaasti piirretty pirullinen hahmo. Sillä on kaviot ja pahansuopa ilme. Oikea käsi on kohotettuna niskan taakse ja se pitelee plutoniumkuulaa. Vasen käsi on juuri pudottanut toisen kuulaa kohti jotain, missä ilmeisestikin tapahtuu jotakin...

Viimenen teos koostuu useammasta irrallisesta yksityiskohdasta. (s. 25) Löytyy Petteri Punakuonon ja jonkin toisen poron vetämä Joulupukki rekineen, kyydistä putoilee lahjoja. On roskiksesta kurkistava kissa, jänis, ja etualalla kumma hahmo, jonka päästä näyttäisi löytyvän kahdet kasvoit, joista toisilla on kolme silmää. Teos on puhutteleva, ajatuksia herättävä ja ehkä hieman ahdistava. Otsikoksi on kirjoitettu työryhmätyö, ja alakulmassa, ilmeisesti työryhmän merkinä, lukee karu pipo, karkea kravatti, tennissukat.

SEE THE LIGHT?

HELVAR

Helvar Oy Ab, Puronie 3, 00380 Helsinki, Finland
Puh. (09) 56541, Fax: (09) 68549100, www.helvar.com

Valmiiksi voidellun voileivän kiroista

Minulla on ongelma, joka liittyy syömiseen. Minusta rasva, suola ja sokeri ovat välttämättömiä monissa asioissa, mutta ne eivät saisi maistua. On inhottavaa työntää suuhunsa jotain, joka maistuu vain jollekin näistä kolmesta.

Lähinnä tämä ongelma ilmenee kun tarjotaan valmiiksi tehtyjä voileipiä. Huoltoaseman kahviossa voi vain yksinkertaisesti olla syömättä mitään. Kaikki tarjolla oleva, joka yleensä maistuu jollekin, maistuu kuitenkin rasvalta, suolalta tai sokerilta, ellei jopa jonkinlaiselta yhdistelmältä näistä.

Aina ratkaisu ei kuitenkaan ole näin yksinkertainen.

Esimerkiksi joskus on ihan pakko käydä vierailulla isotäidin luona. Siellä istutaan pöytään kertomaan kuulumisia, ja eteen tuodaan valtava pino voileipiä. Sellaisia ohuita leipäviipaleita. Päällä reilusti voita, yksi pieni siivu juustoa, kinkkua tai makkaraa sekä yksi viipale kurkkua tai tomaattia.

On kohteliasta syödä, kun tarjotaan. Ei auta kuin hymyillä kauniisti ja yrittää valita leipä, jota vienosti peittävän siivun alta ei pilkota törkeää rasvamöykkyä. Sitä voi yrittää huijata itseään, että tämä leipä ei ole voideltu niin runsaasti. Ehkä rasvaa ei edes huomaa leivän ja kinkun välistä.

Urheasti vain. Nenästä ei voi pitää kiinni, koska se herättäisi huomiota, mutta sisäänpäin hengittämistä leivän läheisyydessä voi välttää.

Hampaat pureutuvat voileipään. Ihmisillä on taipumusta levittää voi paakuiksi, joiden välissä saattaa parhaassa tapauksessa olla ihan voitontakin tilaa, jolloin voin määrä leivällä saattaa olla lähes sopiva, se vain ei ole riittävän tasaisesti jakautunut. Kannattaa siis haukata iso pala, jolloin suussa toivottavasti on riittävästi leipää ja kinkkua peittämään vain inhottava maku. Tai niinhän sitä aina toivoisi.

Hampaiden lävistäessä leivän ne kohtaavat paakun. Rasva tunkeutuu hampaiden väliin. Se leviää kieleen, poskiin, kitalakeen. Se valtaa koko suun.

Päässä hakkaa vain yksi ajatus: inhaa, ällöttävää rasvaa. Kaikkialla.

Jokaiseen puraisuun on pakko keskittyä. Mitään muuta ei voi ajatella. Muuta ei ole.

Lisää rasvaa levijää suuhun.

Kun rasvaa ympäröinyt leipä ja kinkku on vihdoin saatu jauhettua mössöksi, suun sisältö nielaistaan. Rasvainen tunne jää. Se leviää nielaistessa kurkkuun, mutta se ei katoa. Ei siis muuta kuin haukkaamaan rohkeasti uudestaan. Ja kitkerää teetä päälle.

On ihan turha selittää, että ei sinun olisi meitä varten tarvinnut. Täti vastaa että mielelläni minä. Miten sitä voisi kohteliaasti kertoa, että ihan itsekkäistä syistä minä haluaisin itse voidella leipäni ja keittää teeni.

Ihan vain siksi, että minun on vaikea estää yökötyksen tunnetta tekemäsi voileivän lähestyessä nenääni, rasvan hajun tunkeutuessa sieraimiini ja ah, sen rasvaisen tunteen ja maun levitessä suuhuni. Ihan vain siksi, että vaikka keittäämäsi tee onkin yksi niistä harvoista asioista, jotka oikeasti vievät tämän inhottavan rasvaisen tunteen kurkusta ja kitalaesta, se tuntuu imevän myös kaiken kosteuden, mitä se matkallaan kohtaa.

Kenties vuosien kahvinjuonnin ja tupakoinnin jälkeen tuota ainetta voisi kutsua juomaksi tai nesteeksi. Minulle se on autiomaan lämmin ja hiekkainen tuulahdus, joka kuivattaa kieleni ja kutittaa kurkkua.

Yritä nyt sitten selittää tätä ihmiselle, joka juo viisi kuppia kahvia päivässä ja voitelee näkkileivänkin kuoppaiselta puolelta.

miiru

